

Aleg 710

## Sprawozdanie

Komisji przemysłowej o petycji gminy kr. st. m. Lwowa w sprawie gwarancyi kraju dla fundacyi jubileuszowej „Funduszu na założenie i utrzymywanie domów warstatowych i mieszkań ludowych we Lwowie“.

### Wysoki Sejmie!

Gmina miasta Lwowa, idąc za przykładem Wiednia i innych miast stołecznych w Austrii, postanowiła na zasadzie wzorowego statutu Ministerstwa robót publicznych umożliwić powołanie do życia fundacyi „domów warstatowych i mieszkań ludowych“ przez oddanie na ten cel gruntu budowlanego znacznej wartości.

Domy warstatowe mają za cel umożliwienie rękodzielnictwu zakładanie warstatów przemysłowych w budynkach wspólnych, korzystanie ze wspólnych urządzeń motorowych, maszyn roboczych i innych urządzeń, zaś mieszkania ludowe tańsze a higieniczne nie potrzebują motywowania.

Gminy dają grunt, który obciążony w odpowiedniej wysokości umożliwia sfinansowanie przedsiębiorstwa, pobudowanie budynków, zaprowadzenie przemysłowych urządzeń, które wynajmuje się po cenie obliczonej jedynie na amortyzację, oprocentowanie, administrację, asekurację, podatki, należitości etc. i tworzenie funduszu rezerwowego. Oparte o statut wymagający zatwierdzenia c. k. Ministerstwa, administrowane przez Kuratoryę złożoną z delegatów miasta, c. k. rządu i kraju, korzystają z gwarancyi c. k. rządu względnie c. k. rządu i kraju i oddają niemałe usługi zarówno rozwojowi przemysłu rękodzielniczego jak sprawie społecznej.

To też Rada król. stoł. miasta Lwowa na posiedzeniu z 30. grudnia 1908 i z 13. stycznia 1909 powzięła następującą uchwałę:

Rada król. stoł. miasta Lwowa na posiedzeniu z 30. grudnia 1908 i 13. stycznia 1909 powzięła następującą uchwałę:

I. Na rzecz utworzyć się mającego samoistnego pod zarządem osobnej w tym celu ustanowionej kuratoryi pozostającego, ku uczczeniu sześćdziesięcioletnich rządów Jego ces. i król. apost. Mości Cesarza Franciszka Józefa I. poświęconego, a do założenia i utrzymywania domów warstatowych i mieszkań ludowych we Lwowie służącego funduszu jubileuszowego, przeznacza gmina miasta Lwowa grunt swój, położony w dzielnicy III., stanowiący część realności pod lk. 162 — 164<sup>3/4</sup>, oznaczoną na planie sytuacyjnym literami M. E. F. G. H. I. K. M., w obszarze około 1.210 s. kw., zapisaną w księdze gruntowej gminy m. Lwowa w wykazie hipotecznym lwh. 117, składającą się z parcel gruntowych 5240/3 i 5244/1

i z parcel podbudowlanych 3923 i 3924, stanowiących dotąd własność gminy miasta Lwowa, a przedstawiających wartość  $(1210 \times 150)$  181.500 koron.

II. Gmina miasta Lwowa obowiązuje się po wejściu w życie powyższego funduszu, to jest po zatwierdzeniu odnośnego statutu przez powołaną władzę rządową i po ukonstytuowaniu się kuratoryi funduszu, oddać bezpłatnie grunt w ustępie I. opisany, temu funduszowi do rąk kuratoryi w posiadanie i przepisać własność tego gruntu na rzecz funduszu z tem jedynie zastrzeżeniem, iż grunt ten po wieczne czasy służyć ma wyłącznie na cel założenia i utrzymywania domów warstatawowych i mieszkań ludowych we Lwowie, a gdyby kiedyś temu celowi nie miał służyć, powinien być gminie zwrócony.

III. Gmina miasta Lwowa zastrzega się, że żadnych dalszych świadczeń na na rzecz powstać mającego funduszu nie przyrzeka i do żadnych dalszych świadczeń nie może być pociągnięta.

IV. Gmina przeznacza i oddaje grunt pod I. opisany na wspomniany cel pod warunkiem, że c. k. Skarb państwa samoistnie lub łącznie z funduszem krajowym, zapewnią funduszowi utworzyć się mającemu w drodze rocznych subwencji, pokrycie tych wszystkich wydatków, których zarząd funduszu z uzyskanych czynszów i innych dochodów własnego majątku nie zdoła pokryć, a więc także pokrycie rat anuitetowych od pożyczki amortyzacyjnej, która ma być zaciągnięta na pokrycie kosztów budowy domów warstatawowych i mieszkań ludowych założyć się mających na darowanym przez gminę gruncie.

V. Kuratoria funduszu składać się ma z równej liczby delegatów gminy miasta Lwowa i c. k. Rządu, ewentualnie także Wydziału krajowego, o ile fundusz krajowy przyjmie udział w pokryciu wydatków funduszu, niepokrytych uzyskanymi dochodami.

VI. Bliższe postanowienia o organizacji i zarządzie funduszu zawierać ma statut, który będzie ułożony na wzór statutu wiedeńskiego zatwierdzonego już przez c. k. Ministerstwo robót publicznych.

Zarząd fundacji przez Kuratorię mieszaną daje gwarancję, że obliczenie rentowności będzie skrupulatne i uchyli wszelaką możliwość potrzeby regresu do skarbu kraju i państwa. To też poręka państwa i kraju, o które gmina miasta Lwowa dla nowej fundacji uprasza, jest isticie nominalną i niezawodnie nigdy nie zajdzie potrzeba pokrywania jakichkolwiek niedoborów.

Najpierw grunt ofiarowany przez gminę obliczony po 150 K od sążnia, przedstawia daleko wyższą wartość. Kosztorys fundacji wykazał możliwość powołania do życia i utrzymania zakładu na dosyć znaczną skalę. Ma powstać trzypiętrowy gmach z wszelakimi instalacjami na ofiarowanym gruncie kosztem 920.000 K. Powierzchnia użytkowa dla warstatów wyniesie  $4.552 \text{ m}^2$ , dla pomieszczeń  $960 \text{ m}^2$ , a dla ubikacji wspólnych  $355 \text{ m}^2$ , czyli razem  $5.867 \text{ m}^2$ ; z czego wynika, że koszt budowy jednego metra kwadratowego powierzchni używalnej wyniesie 157 K. Przyjmując zatem 8.5% na oprocentowanie i amortyzację kapitału, tudzież na zarząd, konserwację wypadnie roczna wartość czynszowa 1 metra kwadratowego używalnej powierzchni  $(157 \times 8.5)$  po 13 K 34 h., czyli że największy z projektowanych lokal wystawowy o powierzchni 100 metrów kwadratowych przyniósłby rocznego czynszu 1.334 K, najmniejszy zaś o powierzchni  $30 \text{ m}^2$  400 K 20 h., — zaś największe z projektowanych mieszkań (2 pokoje i kuchnia) o powierzchni  $63 \text{ m}^2$  przyniosłoby rocznego czynszu 840 K 42 h., najmniejsze zaś (pokój z kuchnią o powierzchni  $16 \text{ m}^2$  213 K 44 h.

Słowem ceny te umożliwiające istnienie zakładu i formowanie majątku rezerwowego bez jakiegokolwiek apelu do ofiary innych czynników, byłyby znacznie niższe od cen żądanych dzisiaj za warstaty i mieszkania urągające higienie, bez-



pieczeństwu i wszystkim celom przemysłowym. Wobec tego nie może ulegać wątpliwości, że próżnostanie będzie wykluczone.

Komisya przemysłowa wyraża przekonanie, że:

1. Powołanie do życia jubileuszowej fundacyi domów warstatowych i mieszkań ludowych, wobec ofiarności gminy, przy gwarancyi kraju i państwa jest wskazane i będzie wielkiej użyteczności publicznej, — że

2. Kraj może udzielić gwarancyi swojej wspólnie z c. k. Skarbem państwa, takiej fundacyi, której statut c. k. Rząd zatwierdzi i która będzie administrowaną przez Kuratoryę, w której zapewnione będzie statutem zastępstwo Kraju obok zastępstwa c. k. Ministerstwa robót publicznych i gminy miasta Lwowa.

Komisya przemysłowa wnosi:

### **Wysoki Sejm raczy uchwalić:**

Sejm przyznaje gwarancyę kraju jubileuszowej fundacyi „Funduszu domów warstatowych i mieszkań ludowych“ we Lwowie, co do pokrycia ewentualnych niedoborów tego funduszu, pod warunkiem, że takąż gwarancyę przyzna tejże fundacyi c. k. Skarb państwa, oraz że w statucie, który ma zatwierdzić c. k. Ministerstwo robót publicznych, będzie zapewniony Krajowi udział w Kuratoryi fundacyi, a to przez równorzędną delegacyę Wydziału krajowego obok delegatów gminy miasta Lwowa i c. k. Ministerstwa robót publicznych.

Zast. przewodniczącego:

***Żardecki.***

Sprawozdawca:

***Rutowski.***

